

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Ходаковського Вадима Володимировича на тему: «Фінансово-бюджетна
політика економічного розвитку» на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072
«Фінанси, банківська справа та страхування»

Згідно розпорядження факультету фінансів та обліку Державного торговельно-економічного університету від 24 листопада 2023 р. № 161-ДФ на кафедрі фінансів ДТЕУ проведено публічну презентацію наукових результатів дисертаційної роботи Ходаковського Вадима Володимировича на тему: «Фінансово-бюджетна політика економічного розвитку».

Актуальність теми. Фінансово-бюджетна політика як складова забезпечення розвитку економіки спрямована на створення дієвої системи управління фінансовими ресурсами держави. Виважений підхід щодо бюджетного планування є важливою передумовою ефективної соціально-економічної політики. Формування бюджету заслуговує відповідної уваги виходячи з необхідності підвищення результативності управління державними фінансами в умовах суспільно-економічних перетворень. Важливим є розкриття сутності формування та реалізації фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, інтеграції бюджетних складових управління фінансово-економічними відносинами, обґрунтованості бюджетного механізму, упорядкування системи публічних закупівель в умовах недостатнього рівня формування доходів бюджету та значного рівня дефіциту бюджету, визначення напрямів розвитку системи формування бюджету з врахуванням пріоритетів соціально-економічного розвитку країни.

Серед вагомих наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері розвитку бюджетних відносин можна назвати праці Е.Аткінсона, Ш.Бланкарта, Дж. Б'юкенена, А. Вагнера, Л.Вальраса, Дж. М. Кейнса, П. Кругмана, А. Лаффера, К. Макконнела, Г.Менкью, В.Парето, К. Рау, Д. Рікардо, П. Самуельсона, А. Сміта, Дж. Стігліца, В. Танзі, Дж. Хікса.

Питанням формування та реалізації фінансово-бюджетної політики присвячені праці вітчизняних вчених: О. Василика, В.Глуценка, Т.Канєвої, С.Качули, О.Кириленко, Л.Козарезенко, М. Кужелева, Г.Кучер, Л. Лисяк, І.Лук'яненко, І.Луніної, А. Мазаракі, В. Макогон, М.Пасічного, Ю.Радіонова, Л.Сідельникової, В. Федосова, І. Чугунова, С. Юрія та інших.

У даних фінансово-економічних умовах вагомим є визначення пріоритетних напрямів фінансово-бюджетної політики, оцінка її впливу на економічний розвиток країни, впровадження дієвих фінансових та бюджетних складових суспільного розвитку. Важливим є удосконалення підходів щодо формування фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, дієвого використання фінансово-бюджетних механізмів як складової економічної політики держави.

Зазначене свідчить про актуальність дисертаційної роботи та обумовило визначення її мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи. Основними результатами, що мають наукову новизну і характеризують особистий внесок автора, є:

вперше:

- розкрито сутність формування та реалізації фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, яка полягає в інтеграції бюджетних складових управління фінансово-економічними відносинами виходячи з пріоритетів соціально-економічного розвитку країни, з врахуванням необхідності раціонального використання бюджетних видатків, бюджетної адаптації до динаміки суспільних відносин, забезпечення якісного надання публічних послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних

коштів та досягнення максимального результату при використанні цих коштів, що надасть можливість підвищити дієвість бюджетного процесу, стійкість бюджетної системи, обґрунтованість бюджетного механізму, упорядкування системи публічних закупівель в умовах недостатнього рівня формування доходів бюджету та значного рівня дефіциту бюджету.

удосконалено:

- підходи щодо формування фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку;
- положення щодо особливостей формування та реалізації пріоритетів фінансово-бюджетної політики у системі економічного розвитку;
- підходи щодо дієвого використання фінансово-бюджетних механізмів як складової економічної політики держави;

дістало подальший розвиток:

- положення щодо фінансово-бюджетних відносин, що сприятиме результативності забезпечення економічного розвитку;
- узагальнення та систематизація досвіду формування та здійснення фінансово-бюджетної політики у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою, що надасть можливість підвищити результативність управління публічними фінансами;
- підходи до розробки основних напрямів фінансово-бюджетної політики у системі соціально-економічних відносин, що сприятиме дієвому впливу державних фінансів на економічний простір.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в розкритті сутності формування та реалізації фінансово-бюджетної політики як інструменту економічного розвитку, яка полягає в інтеграції бюджетних складових управління фінансово-економічними відносинами виходячи з пріоритетів соціально-економічного розвитку країни, з врахуванням необхідності раціонального використання бюджетних видатків, бюджетної адаптації до динаміки суспільних відносин, забезпечення якісного надання публічних послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та

досягнення максимального результату при використанні цих коштів, що надасть можливість підвищити дієвість бюджетного процесу, стійкість бюджетної системи, обґрунтованість бюджетного механізму, упорядкування системи публічних закупівель в умовах недостатнього рівня формування доходів бюджету та значного рівня дефіциту бюджету.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні положення та висновки дисертаційної роботи, що розкривають сутність фінансово-бюджетної політики, мають практичне значення при розробці та реалізації фінансово-бюджетної політики, підвищення бюджетної результативності як інструменту економічного розвитку.

Основні висновки та результати дисертаційної роботи використано Секретаріатом Кабінету Міністрів України при опрацюванні проєктів нормативно-правових актів з питань розробки та реалізації фінансової та бюджетної політики держави (довідка від 28.08.2023 № 67-194/1-23).

Положення дисертаційної роботи використано у навчальному процесі Державного торговельно-економічного університету при викладанні дисциплін «Бюджетне планування і прогнозування», «Фінансова політика держави» (довідка від 01.09.2023 р. № 121).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертації Ходаковського В.В. мають належний ступінь наукової обґрунтованості, що обумовлено узагальненням і аналізом значної кількості наукових публікацій з питань формування та реалізації фінансово-бюджетної політики. Аспірантом досягнуто основну мету дослідження – розкриття теоретичних засад та удосконалення методологічних положень системи формування фінансово-бюджетної політики, підвищення бюджетної результативності як інструменту економічного розвитку.

Достовірність результатів дослідження, висновків і рекомендацій, які містяться в дисертаційній роботі в цілому є достатньою. Наукова проблема досліджена автором, базується на аналізі законодавчих та нормативно-

правових актів з питань формування фінансово-бюджетної політики, статистичних та аналітичних матеріалів органів державного управління, наукових працях провідних вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів.

Наукові положення, результати, висновки дисертаційного дослідження підтверджуються публікаціями у наукових виданнях та їх оприлюдненням на наукових конференціях. Опубліковано 12 наукових праць, у тому числі 3 статті у наукових фахових виданнях, одна стаття у наукових виданнях країн Європейського Союзу, 8 публікацій у збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських конференцій, загальним обсягом 3,4 друк. арк.

Аналіз дисертаційної роботи, розроблених і представлених в ній наукових положень дозволяє зробити висновок про достатній ступінь їх обґрунтованості згідно встановлених вимог та відповідність дисертації Ходаковського В.В. освітньої-науковій програмі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні та методологічні положення, результати дисертаційного дослідження доповідалися на науково-практичних конференціях: «Економічне зростання та конкурентоспроможність національного господарства» (м. Київ, 2018 р.), «Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку та права: теорія і практика» (м. Полтава, 2019 р.), «Фінансова політика у системі соціально-економічного розвитку України» (м. Київ, 2019 р.), «Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки» (м. Запоріжжя, 2019 р.), «Фінансова політика як складова економічного розвитку» (м. Київ, 2020 р.), «Актуальні питання науки» (м. Бердянськ, 2020 р.), «Фінансова система України як складова інституційних перетворень економіки» (м. Київ, 2021 р.), «Фінансова політика як складова економічного розвитку» (м. Київ, 2023 р.).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного торговельно-економічного університету: «Фінансово-бюджетна стратегія економічного зростання» (номер державної реєстрації 0119U100577), «Фінансова політика соціально-економічного розвитку країни» (номер державної реєстрації 0121U100344), «Державна фінансова політика суспільного розвитку» (номер державної реєстрації 0122U001433), автором надано відповідні матеріали та пропозиції щодо формування та реалізації фінансово-бюджетної політики економічного розвитку.

Особистий внесок здобувача полягає у розкритті сутності фінансово-бюджетної політики економічного розвитку. Наукові результати та висновки, які виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Порівняльна характеристика дисертаційної роботи з аналогічними роботами.

Попередньо захищені дисертаційні роботи:

Арістов Ю.Ю. Бюджет у системі соціально-економічного розвитку країни: дис. доктор філософії: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 2021 р.

Гребеник К.В. Бюджетна система як інструмент державного регулювання економіки: дис. доктор філософії: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 2020 р.

Давидова І.І. Фінансове забезпечення економічного розвитку країни: дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси та кредит, 2019 р.

Пасічник В.А. Фінансово-бюджетна політика у системі макроекономічного регулювання: дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси та кредит, 2019 р.

Відмінність наукових положень дисертаційної роботи від попередньо захищених дисертацій полягає в тому, що напрями та завдання дисертаційного дослідження Ходаковського В.В. не співпадають із вищеназваними дисертаційними роботами, різними є об'єкт та предмет

дисертаційного дослідження, особистий внесок визначено у науковій новизні одержаних результатів.

Відповідність дисертації вимогам, що представляються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Ходаковського В.В. на тему «Фінансово-бюджетна політика економічного розвитку» (науковий керівник: доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Чугунов І.Я.) є завершеною науковою працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати. Дисертаційну роботу виконано на достатньо високому рівні, її результати мають наукову новизну і практичну значимість. Основні положення дисертаційної роботи опубліковані в наукових фахових виданнях, оприлюднювались на науково-практичних конференціях. Дисертаційне дослідження відповідає обраній темі, розкриває її сутність та підтверджує, що автором повністю вирішено поставлені у роботі завдання.

ВИСНОВОК:

Розглянувши дисертаційну роботу Ходаковського Вадима Володимировича на тему «Фінансово-бюджетна політика економічного розвитку» та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначивши особистий внесок за темою дисертації у наукових публікаціях та за результатами публічної презентації результатів наукових досліджень на засіданні кафедри фінансів, вважаємо, що робота актуальна, являє собою самостійно виконану наукову працю, має наукову новизну та практичну цінність. Всі ідеї, наукові результати, матеріали наукових досліджень розроблені та виконані здобувачем особисто, не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на джерело. Всі публікації та дисертаційна робота виконані Ходаковським В.В. із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Дисертаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії відповідає наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 та вимогам, передбаченим «Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

**Головуючий на засіданні
публічної презентації наукових результатів
дисертаційної роботи
професор кафедри фінансів ДТЕУ,
доктор економічних наук, професор**

Валентина МАКОГОН

Підпис Валентини Макогон засвідчую
Начальник відділу кадрів Н. Шевченко